

Preek
gehouden te Enter op 22 juni 2008
door ds. W.J. Karels

Het woord van onze tekst kunt u vinden in 1 Koningen 19: 9b:

En ziet, het woord des HEEREN geschiedde tot hem, en zeide tot hem: Wat maakt gij hier, Elía?

Elia bij de Horeb

1. Een vierderlei klacht
2. Een vierderlei teken
3. Een vierderlei antwoord

1. Een vierderlei klacht

Elia was zo verdrietig, zo moedeloos, hij sliep onder de jeneverboom. Toen heeft de Heere hem in de woestijn een maaltijd bereid, van koeken op kolen gebakken en met water. Daarna ging Elia op de kracht van die spijs veertig dagen en veertig nachten. Dan komt hij eindelijk bij de Horeb. Waarom gaat hij naar de Horeb? Omdat bij de Horeb God met Israël het genadeverbond gesloten had. Het volk Israël heeft het genadeverbond verbroken en dat smart Elia. Hij verlaat zijn ambtsterrein en gaat helemaal door de woestijn naar het gebergte Horeb. Eeuwen daarvoor was Mozes hier ook geweest. Het is nacht, donker.

Kijk eens, dan komt de Heere in de nacht. Hij vraagt: *Wat maakt gij hier, Elía?* De Heere had boos kunnen zijn. Hij had kunnen zeggen: Elia, heb Ik je niet geholpen? Heb Ik je niet beschermd? Waarom loop je weg? Nee, de Heere verwijt niet. Hij vraagt zo vriendelijk: *Wat maakt gij hier, Elía?* Weet de Heere dat niet? Jawel, de Heere weet alles. Maar Hij wil – ook van u en van jullie – hebben dat we alles tegen Hem zeggen. *Stort voor Hem uit uw ganse hart.* Dat is zo zoet, dat is zo gelukkig als je dat mag doen. Kent u dat ook? In de nacht. En dat de Heere dan zegt: zeg nu alles maar tegen Mij.

Elia zegt: *Ik heb zeer geijverd voor de HEERE, de God der heirscharen.* Elia, mag je dat wel zeggen? Is dat geen hoogmoed? Dat durf je toch niet te zeggen? Bij Elia is dat geen hoogmoed, bij Elia is dat waar. Weten jullie wat bij Elia het zwaarst woog? De eer van God. Kennen wij dat ook? Van nature weegt de eer van God bij ons niet! Maar als de Heere genade gaat geven gaat ook de eer van God wegen.

Elia was zeer bedroefd en wat hem bewoog was de eer van God. Wat is dat gelukkig als de eer van God op onze harten mag liggen. Hij zegt dat niet om op te scheppen, om zichzelf te bedoelen. Nee, hij zegt: "Heere, kijkt U maar in mijn hart." Als de Heere nu bij jullie, bij mij in het hart keek, zou de Heere dan ook zien dat daar ijver ligt voor de Heere? Of is er wel ijver voor de wereld, voor geld, voor eer, maar niet voor de Heere? Dat is erg!

Elia zegt: *Ik heb zeer geijverd voor de HEERE, de God der heirscharen; want de kinderen Israëls hebben Uw verbond verlaten.* Verschrikkelijk, zij hebben de uiterlijke betrekking die zij met dat genadeverbond hadden, verbroken. Als je een nieuw hart hebt, wedergeboren mag worden, komt er een innerlijke, inwendige betrekking tot dat genadeverbond. Die betrekking kan nooit verbroken worden. Maar als je geen nieuw hart hebt en je bent wel uitwendig op het erf van dat verbond, je bent wel gedoopt, dan is het verschrikkelijk als je onbekeerd voortleeft en als je met je gedoopte voorhoofd op plaatsen komt waar je niet hoort, dan verbreek je dat verbond, dan schend je dat genadeverbond. Dan *verlaat* je dat verbond. Vreselijk! Dat bedoelt Elia hier te zeggen van de kinderen Israëls.

Elia zegt: *De kinderen Israëls hebben Uw verbond verlaten.* Zou de Heere dat van u, van jullie nu ook moeten zeggen? Want het waren kinderen Israëls, het waren kerkmensen. Die zondigen eigenlijk nog erger dan mensen in de wereld.

Het tweede wat Elia zegt: *ze hebben Uw altaren afgebroken*. Wat betekent dat? Wel, op het altaar werd het offer gebracht. Dat offer moest sterven, daar vloeide bloed. In het Oude Testament naderde God in het altaar tot de zondaar. En in het offer, in dat bloed naderde de zondaar tot God. Dat offer wees naar het offer van Christus. Als je dat altaar afbreekt, dan is er geen weg meer tot God. Dan hoon, dan spot je eigenlijk met God. Vreselijk!

De kinderen Israëls hebben Uw verbond verlaten en Uw altaren afgebroken. Eigenlijk betekent dat: ze hebben Uw offer, Uw Christus veracht. Gemeente, vrienden, het ergste wat wij kunnen doen is: Christus verachten.

Het derde wat Elia zegt is: *ze hebben Uw profeten met het zwaard gedood*. Wat deden de profeten dan? Ze zeiden het oordeel aan, maar ze wezen ook de weg naar de komende Christus. Dat is toch nog het werk van knechten van de Heere? Om uw zonden open te leggen, maar ook om te wijzen op de Heere Jezus. Maar de kinderen Israëls, de kerkmensen wilden dat niet. Ze hebben de getrouwe profeten met het zwaard gedood. Weet je wat voor ons het allerergste is? Als hier ouderlingen een preek lezen, Gods knechten preken en wij blijven onbekeerd, dan verwerpen wij het Woord. Eigenlijk doen wij dan niet anders dan ons verzetten.

Verschrikkelijk toch: Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebroken en Uw profeten met het zwaard gedood. Elia klaagt wel, hij spreekt God aan tegen het volk. Paulus schrijft in de Romeinenbrief: *Of weet gij niet, wat de Schrift zegt van Elía, hoe hij God aanspreekt tegen Israël?*

Het was waar wat Elia zei, maar Elia bidt niet meer voor het volk. Elia handhaaft het recht en hij vergeet de barmhartigheid en de liefde van God. Eeuwen daarvoor, op diezelfde plaats stond Mozes. Toen had het volk Israël ook zwaar gezondigd, ze hadden gedanst om het gouden kalf. Ze hadden ook Gods verbond verbroken. En dan bidt Mozes: "Heere, delg mij maar uit Uw boek." Maar Mozes, dat kan niet! Mozes, u kan niet betalen voor de zonden. Mozes dacht even niet aan Gods recht. En Elia dacht even niet aan Gods barmhartigheid.

En zie, in Markus 9, in het Nieuwe Testament op de berg der verheerlijking, daar spreken Mozes en Elia met de Heere Jezus. *En van hen werd gezien Elía met Mozes, en zij spraken met Jezus*. Ze spraken over Zijn uitgaan, over Zijn lijden. Wat Mozes niet kon, wat Elia niet kon, dat kan de Heere Jezus Christus. Mijn vrienden, in Christus vinden recht en barmhartigheid en liefde zijn voortgang.

In Christus wordt de vrede met een kus van het recht gegroet, zingt de psalmist in Psalm 85.

Het vierde wat Elia klaagt is: *Ik ben alleen overgebleven*. Dat dacht Elia. Het volk Israël was ook niet op zijn plaats, want op de Karmel stond Elia helemaal alleen. Daar was niemand van Gods volk om Elia te helpen. Gods volk was er wel – het is er ook nu nog – maar het was niet op zijn plaats. Maar als Elia klaagt: *ik ben alleen overgebleven*, is dat eigenlijk toch niet waar! Nee, Elia. Weet u wie er eeuwen later alleen overbleef? Christus. Hij bleef alleen over. Zijn volk heeft Hem verlaten. Zijn discipelen hebben Hem verlaten. Zijn God heeft Hem verlaten. Hoor: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Weet u waarom? Omdat mensen die God verlaten uit genade door God aangenomen kunnen worden.

Drie klachten waren waar, maar één klacht was niet waar. *Een vierderlei klacht*.

2. Een vierderlei teken

De Heere is zo goed! Hij gaat Zijn knecht Elia onderwijs geven. Wij lezen in de Bijbel: *En Hij zeide: Ga uit, en sta op deze berg, voor het aangezicht des HEEREN*. Dat moeten wij éénmaal allemaal. Wij zullen eenmaal staan voor het aangezicht des Heeren, bij ons sterven en op de oordeelsdag. Maar de Heere roept ook Zijn knechten op met al hun ambtelijke werk en zorgen om met alles voor Hem te verschijnen. Dat bedoelt de Heere hier. Toch stelt Elia het nog even uit. Hij durft niet.

Er staat hier: *En ziet, de HEERE ging voorbij, en een grote en sterke wind, scheurende de bergen, en brekende de steenrotsen*. Vreselijk! Alles schudt, beeft en siddert. Het stormt. Elia staat daar zo klein. *Maar de HEERE was in de wind niet*. Dat betekent: De Heere kwam er in Zijn gunst niet in mee. Want anderzijds is de Heere natuurlijk wel overal in Zijn overaltegenwoordigheid.

Het tweede teken is een aardbeving. Alles schudt. In de diepte hoor je nog de vallende stenen en nu gaat de hele aarde beven. Wordt Elia dan niet verpletterd? Vallen die stenen niet op hem? Nee, de Heere bewaart Zijn knecht. De Heere was echter ook in de aardbeving niet. Hij kwam er niet in Zijn gunst in mee!

En dan volgt het derde teken: een vuur. Waarschijnlijk een geweldig onweer met bliksemstralen en weerlichten. En Elia, die kleine man staat daar, in het donker, in de nacht. *En de HEERE was ook in het vuur niet; en na het vuur het suizen van een zachte stilte.* Wat een wonder: dáár komt de Heere in mee. Weet u wat dit alles betekent? In de eerste drie tekenen leert God aan Elia wie Hij is buiten Christus. Een verterend vuur. Als God komt en Hij gaat oordelen en we zijn niet in Christus, dan zullen we weg worden gestormd, alles zal in elkaar storten wat wij hebben opgebouwd, alles zal verteerd worden door vuur. Wij kunnen niet voor God bestaan. Maar in dat vierde teken komt de Heere mee, in het suizen van die zachte stilte. Als dit in een ziel gebeurt, dan verbreekt dat, dan verbrijzelt dat. O, dat maakt een arme zondaar zo ontzettend klein voor God.

Nu pakt Elia zijn mantel, hij bewindt er zijn gezicht mee en hij loopt stilletjes naar de uitgang van de spelonk. Een klein, ootmoedig en verbrijzeld mens. Zo werkt God. Eerst de wet, die doet de zondaar beven en schudden. Maar dan het Evangelie. In die dierbare Christus is het suizen van een zachte stilte.

Kent u dat ook? Of zijn we zo hard dat we nog nooit hebben gebeefd? Ben je nog nooit bang geweest om te sterven? Ach m'n vrienden, hoe zul je het dan maken als God komt en je bent niet in de Steenrots Christus? Dan blaast de Heere alles van u en van mij weg. Alles wat wij hebben opgebouwd zakt als een kaartenhuis in elkaar. Alles wat wij bij elkaar hebben geraapt wordt verteerd door het vuur. Maar zalig als je aan alles mag sterven en mag vluchten tot de Heere Jezus, door de kracht van Gods Geest. Dan komt er het suizen van een zachte stilte. Dat is zalig. Daar heeft u de vier tekenen.

En ziet, een stem kwam tot hem. Dan vraagt de Heere het voor de tweede keer: *Wat maakt jij hier, Elia?* En dan gaat Elia antwoorden, precies hetzelfde als die vier klachten daarvoor. *Ik heb zeer geijverd voor de HEERE; want de kinderen Israëls hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebroken en Uw profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven.* Weet u wat wij leren? Die vier tekenen - stormwind, aardbeving, vuur, zachte stilte - die zijn wel groot en bijzonder, maar die kunnen de klacht van een ziel niet wegnemen als de Heere Zelf door Zijn Woord geen licht geeft. Elia was gesterkt door de spijs en door de drank. Elia was bemoedigd, God had tot hem gesproken. Elia had zijn hart uitgestort. Elia had vier tekenen gehad. Elia was heel wonderlijk gespaard. Maar zijn klachten waren niet weg.

Zo is er op deze aarde nog een volk, dat weet van gesterkt en vertroost te worden door het Woord en bewaard te worden in gevaren en dat zelfs bijzondere tekenen ontvangt. Maar de zielenklacht wordt pas opgelost als God gaat *spreken* tot de ziel. Zo komen we bij onze derde gedachte:

3. Een vierderlei antwoord

Merk op mijn ziel want antwoord God u geeft. De Heere antwoordt! Het kan lang duren, het kan beproefd worden. Maar de Heere leeft! Hij gaat antwoorden. *Ga, keer weder op uw weg, naar de woestijn van Damaskus; en ga daar in, en zalf Házaël ten koning over Syrië.* De eerste klacht: de kinderen Israëls hebben Uw verbond verbroken. Het eerste teken: een geweldige stormwind. Het eerste antwoord: zalf Házaël ten koning over Syrië. Nu zal koning Házaël van Syrië door de Heere als een stormwind worden gebruikt om de kinderen Israëls te straffen en te kastijden. Omdat ze Gods verbond verbroken hebben. Dat straffen doet de Heere nóg. Hij is immers geen ledig Aanschouwer van de zonde?

Het tweede antwoord: *Daartoe zult gij Jehu, de zoon van Nimsi, zalven ten koning over Israël.* De tweede klacht was: ze hebben Uw altaren afgebroken. En nu is het tweede teken: een aardbeving. Het tweede antwoord: zalf Jehu ten koning over Israel. Jehu wordt door de Heere gebruikt om heel het goddeloze koningsgeslacht van Achab als door een aardbeving in elkaar te laten storten en uit te roeien. Dat oordeel heeft Jehu uitgevoerd.

Het derde antwoord: *en Elísa, de zoon van Safat, van Abel-mehóla, zult gij tot profeet zalven in uw plaats.* De derde klacht: ze hebben Uw profeten met het zwaard gedood. Het derde teken: een vuur. Het derde antwoord: zalf Elisa tot profeet in uw plaats. Maar heeft Elisa nu met dat vuur te maken? Wel, dit! De kinderen Israëls hebben gespot met de hemelvaart van Elia. Toen heeft de Heere twee beren gestuurd en die hebben 42 kinderen verscheurd. Jongens en meisjes, die kinderen zijn onbekeerd de eeuwigheid ingegaan. Wat een vuur van Gods toorn! Ziet u, de derde klacht: Uw profeten met het zwaard gedood. Derde teken: een vuur. Derde antwoord: zalf Elisa. En toen Elisa bespot werd is het vuur van Gods toorn ontbrand. En in die kinderen zijn ook de ouders gestraft, omdat zij niet met eerbied over de ambtsdragers in de gezinnen hadden gesproken. Dat bleek wel uit de houding van die kinderen!

En het vierde antwoord: *Ook heb ik in Israël doen overblijven zeven duizend, alle knieën, die zich niet gebogen hebben voor Baäl, en alle mond, die hem niet gekust heeft.* In de donkere tijd, waarin Elia dacht: ik ben maar alleen, waren er nog zeventuizend. God wist dat zij hun knieën niet hadden gebogen voor de afgod Baäl en hun mond had hem niet gekust.

Wij kussen wat wij liefhebben. Zullen jullie toch niet kussen de afgod van sport en spel, waar de wereld achteraan draaft? Nee, kust toch niet de zonde en deze wereld. Mijn vrienden, dat is wel onze keus in het paradijs. Als dat zo blijft ga je, de zonde en de wereld kussend, naar het eeuwig verderf. Hoor, een wonder: ik mag een veel beter iemand verkondigen en u voorstellen om te kussen. Hoor wat God gebiedt: *Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een ogenblik zou ontbranden.* Misschien zeg je, hoe moet ik de Heere Jezus dan kussen? Dat kan alleen door wedergeboorte, door een waarachtig geloof en door de Heilige Geest. Echt, als je dat mag doen, de wereld en de zonde haten, schreiend bukken, zoals de zondares die de voeten van de Heere Jezus kuste, dan ben je zalig. *Hij kusse mij met de kussen Zijns monds.* Dat is nu het werk van de Heilige Geest. Dat is nu het suizen van een zachte stilte.

Als je als een arme, verlorene, goddeloze niet meer waard bent dat God naar je omziet. Als je gaat beleven dat ik dat verbond verbroken heb, dat ik het altaar heb afgebroken, die weg tot God, dat ik Zijn Woord, Zijn Christus heb veracht. Als je een arme, verlorene wordt voor God, als de wet je heeft doen beven, de toorn Gods als een vuur in je ziel gebrand. Als je het waard wordt in de beleving en door ontdekking om door de stormwind van Gods ongenoegen weggeblazen te worden, omdat God van Zijn recht geen afstand doen kan. O als dan door de traliën van Gods Woord, door 's Heeren lieve Geest het werk of de Persoon van de Middelaar geopenbaard wordt: o, dan komt er waarlijk het suizen van een zachte stilte in de ziel, door Gods Geest.

En op welke grond is dit mogelijk? Hoe kan dat? Zie dan Mozes en Elia in Markus 9 sprekend met Christus. Op Hem is die stormwind uitgewoed. Ten volle! Op Hem is het vuur van Gods ongenoegen gedaald. Het zwaard van Gods recht heeft Hem getroffen! Onuitsprekelijk wonder. *Het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen.* In de plaats van Zijn uitverkoren Kerk. Uit Zijn wonden vloeit nu het medicijn voor de grootste der zondaren. Werden we het ooit voor God? Hoe noodzakelijk is dat plaatsmakend werk voor Christus.

Ach, wij zijn doorgaans te goed, wij zijn te braaf. We willen geen zondaar zijn. Maar als je echt voor God in het stof bukt en de Middelaar wordt geopenbaard, dan is daar het suizen van een zachte stilte. Dat is het werk van de Geest van de Heere. Als je mag zien op het bloed, dan is daar het suizen van een zachte stilte. Als je mag leren Wie de Heilige Geest is als Persoon: het suizen van een zachte stilte. Weet je waar de Kerk van God heen reist? Naar de eeuwige rust: het suizen van een zachte stilte.

Elia was bij de Horeb. Wij reizen door de doods Jordaan heen ook naar de Horeb, naar de Godsontmoeting. Hoe zullen wij het dan maken buiten Christus? Als we zonder Borg de orkaan van Gods ongenoegen voor eeuwig ingaan? Als al het onze als een kaartenhuis zal instorten als door een aardbeving! Als we voor een verterend vuur gesteld worden? Hoe zullen we het dan maken? Nog eenmaal: vraag aan de Heere en bedel bij de levende God of je in dit leven als een verlorene mag zien op Christus. Hij is verborgen, maar God wil Hem openbaren. Dat is een lieflijk werk van de Heilige Geest. Vraag om ogenzalf om op Hem te zien, op de gekruiste Christus aan het vloekhout als de verhoogde slang. O wat heeft bij de betaling door Hem voor de Zijnen de aarde toch gebeefd, de

lucht werd donker, de hel was geopend. Hij door God verlaten opdat wij nimmermeer van God verlaten zouden worden. Hij vervloekt, opdat Hij ons met Zijn zegening vervullen zou. Zo mag het gelden voor al degenen die de Heere leren vrezen. In zoverre zij zulk een weldaad met een gelovig hart aannemen, want daar is wel veel onderscheid in tussen Gods kinderen.

Zoek de Heere. Zoek Christus. Smeek om de Geest. Dan ga je in je hart leren wat dat is: het suizen van een zachte stilte. Om Zijntwil, vanuit het eeuwig welbehagen.

Amen.